

KØNSMODNING OG NEUTRALISERING AF KATTE

**DYRENES
BESKYTTELSE**

Det er vigtigt, at du tager ansvar for dine katte. Det betyder blandt andet, at du får dem neutraliseret, hvis de enten lever som udekatte, eller du har flere katte indendørs.

Photo: Mette Louise Andersen / P19

Der findes cirka 1 mio. katte i Danmark, og de fleste katte har mulighed for at bevæge sig frit ude i naturen. To ud af tre katte menes at have en ejer. Det er vigtigt, at du tager ansvar for de katte, du anskaffer, fodrer eller giver husly. Dette indebærer bl.a., at du får dem mærket og registreret. Medmindre du vil tage ansvar for eventuelle killinger, bør kattene også neutraliseres, så du ikke øger bestanden af herreløse katte.

Kønsmodning

Katte bliver kønsmodne i 6-10-månedersalderen, afhængigt af hvilket tidspunkt på året de er født.

Hunkattens løbetid varer 5-8 dage og kan forekomme med 2-3 ugers mellemrum året rundt. Hun bliver meget kælen og klager og jamrer højlydt. Hun ruller sig ofte på gulvet og stiller sig i parringspositur. Der ses ikke udflåd i forbindelse med løbetid som hos hunden.

Hunkatte vil ofte parre sig med flere hankatte, hvis de får mulighed for det. Det er ikke altid, killingerne i et kuld har samme far. Hunkatte er drægtige i ca. 9 uger og kan føde killinger hele året. De fleste killinger fødes dog om foråret, da parringerne typisk begynder i januar, mens den seksuelle aktivitet er stærkt nedsat i perioden fra juli til januar.

En udelevende huskat, der ikke er neutraliseret, kan få op til 3-4 kuld killinger om året. Kuld størrelsen varierer fra 1 til 8 killinger pr. kuld. Det mest almindelige er dog 4-5 killinger.

Når hankatten bliver kønsmoden, vil den tage lange strejfture. De kan vare flere dage. Når hankatten forsvaret sit territorium, kommer den i slagsmål med andre hankatte. Derfor vil den jævnligt komme hjem med skader og skrammer. Desuden vil hankatten opsøge hunkatte i løbetid og parre sig med dem. Også i den forbindelse kan han komme i slagsmål med andre hankatte. En kønsmoden hankat vil periodevis miave meget højlydt og længe. Desuden er den kønsmodne hankats urin stærkt ildelugtende, og du risikerer, den strinter indendørs.

Kønsmodne katte, som hindres i at parre

sig, bliver frustrerede og rastløse. Nogle vil miste appetitten. Især hankatte kan blive aggressive. Neutralisering kan have en positiv effekt på denne adfærd. De voksne katte på Dyrenes Beskyttelses internater neutraliseres som standard.

Katte er territoriale

Da katte er territoriale af natur, knytter de sig stærkt til det sted, hvor de bor, og mindre til den familie, som de bor hos. Derfor kan det i nogle tilfælde være svært at flytte katte. Nogle vil stikke af og løbe tilbage, hvor de kom fra.

Kattens territorium kan deles i to:

1. Et *kerneområde*, hvor katten bruger den største del af tiden, f.eks. på at sove eller hvile sig. Katten vil forsvare dette område mod fremmede katte af det modsatte køn.
2. Et større *aktivitetsområde*. Dette aktivitetsområde, som kaldes home range, er inddelt i en række aktivitetszoner, som forbindes af passager. I nogle zoner jager katten, og i andre leger den eller den ligger og soler sig.

Katten signalerer sin tilstedeværelse på territoriet ved at afsætte kradsemærker og urinmarkere. I passagerne mellem de forskellige aktivitetszoner afsætter katten

et sekret ved at gnide ansigtet mod forskellige genstande. Dette sekret udskilles fra kirtler i mundvigene, på kinderne, i panden og under hagen. Sekretet indeholder nogle stoffer kaldet feromoner, der indeholder information til andre katte i området. Der, hvor katten afsætter disse feromoner, vil den undgå at urinmarkere.

Territorieforsvar og aggression forbindes normalt med hankatte. Skader opstået i forbindelse med kamp ses derfor oftest hos hankatte, men hunkatte er normalt mindre tolerante over for hinanden end hankatte. Dette hænger sammen med, at de skal sikre sig adgang til de nødvendige ressourcer, ikke kun til sig selv, men også til deres killinger.

Størrelsen af kattens territorium afhænger af områdets mængde af føde samt adgangen til vand, sikre sovsteder osv. Hankatte har normalt større territorier, der omfatter flere hunkattes, som de derved får mulighed for at parre sig med. Der kan være mange katte på et lille område, hvis fødemængden er stor. Nogle steder lever katte ligefrem i store grupper. I disse grupper vil hunkattene typisk være omgivet af deres egne søstre. Disse kan samarbejde om at opfostre killinger. Til sådan en gruppe beslægtede hunkatte

kan der være tilknyttet et par hankatte.

Begrænsning af kattebestanden

I Danmark ser vi ofte, at beboerne i et boligområde ønsker at begrænse bestanden af katte. Her hjælper det ikke at tømme området for katte vha. aflivning. I stedet bør beboerne i området tage ansvar for de katte, som de har anskaffet eller knyttet til sig, og få kattene neutraliseret.

Hvis antallet af katte i et område bliver større, end der er føde til, vil unge kønsmodne katte søge bort og forsøge at etablere eget territorium. Hvis et område bliver tømt for katte, vil det derfor hurtigt blive fyldt op igen med unge herreløse katte, som vil formere sig.

Neutralisering

Neutralisering forstås normalt som kastration af hankatten og sterilisation af hunkatten. Ved kastrationen fjernes testikler, og ved sterilisation fjernes livmoder og æggestokke. Disse indgreb skal udføres af en dyrlæge og foregå under bedøvelse. Du skal ikke få din kat neutraliseret, hvis du ønsker at avle på den.

Hvis katten får lov at løbe frit ud og ind af hjemmet, bør den neutraliseres. For hunkattens vedkommende først og frem-

mest for at undgå killinger. For hankattens vedkommende for at undgå, at den gør kvarterets hunkatte drægtige.

Ved kastrationen ændres hankattens adfærd, hvilket kan være en fordel, hvis den holdes som familiekat:

- Kattens tendens til at strejfe reduceres, så den opholder sig mere hjemme.
- Den vil ikke så ofte komme i slagsmål med andre hankatte, hvorfor risikoen

for skader bliver mindre.

- Dens tendens til at strinte indendørs vil reduceres, og dens urin vil ophøre med at være ildelugtende.
- Da hankatten bliver mindre aktiv ved kastration, kan den tage på i vægt. Dette kan undgås ved at regulere mængden af foder.

I stedet for at lade hunkatten sterilisere kan man give den p-piller. Sterilisation er dog at foretrække, fordi:

- P-piller ikke er 100 % effektive, bl.a. fordi det kan være svært at kontrollere, at katten får dem med den regelmæssighed, der behøves, for at de virker efter hensigten. Desuden kan katten kaste p-pillen op, uden man opdager det.
- Hvis katten får p-piller, efter den er blevet gravid, er der risiko for, at den vil få dødfødte eller misdannede killinger.
- Brug af p-piller øger risikoen for forandringer i livmoderen i form af forstørret livmoder med cystedannelse eller betændelse samt for svulster i brystkirtlerne og for sukkersyge.
- P-piller kan øge kattens appetit, så den får tendens til fedme. Dette kan reguleres ved at tilpasse fodringen.

Katte bør neutraliseres senest i 5-7-måneders-alderen, og inden de i januar måned begynder at parre sig.

Når ungcattene i 6-10-måneders-alderen er blevet kønsmodne, er deres primære kønskarakterer udviklet. De sekundære kønskarakterer, som omfatter kønsforskell i kropsbygning, størrelse og vægt, fær-

digudvikles først senere. Der er uenighed blandt dyrlæger om, hvorvidt neutralisering påvirker udviklingen af kattens sekundære kønskarakterer. Hvis du har en kat, som skal på udstilling, bør du rådføre dig med dyrlæger eller klubber med særligt kendskab til den pågældende katteace, om det optimale tidspunkt for at lade katten neutralisere.

Seksualitet, med de glæder, genvordigheder og risici for at komme til skade, der hører med, er en naturlig del af tilværelsen. Derfor kan man mene, at det er forkert og unaturligt at neutralisere katte. Men familiekatte, der får lov at løbe frit ud og ind af hjemmet, er ikke vilde dyr. Vi plejer og fodrer dem og giver dem husly. Den samlede danske bestand af katte reguleres derfor ikke naturligt. Når du får din kat neutraliseret, er du med til at holde bestanden af herreløse katte nede. Tænk på, at katten ikke er et oprindeligt dyr i Danmark. Alle landets herreløse katte stammer fra katte, som oprindeligt hørte til hos en familie.

SÅDAN KAN DU HJÆLPE DYRENE

BLIV MEDLEM

Det koster kun 250 kr. om året.
Ring og hør mere på tlf. 33 28 70 25

TEGN TESTAMENTE

til fordel for dyrene.
Ring og hør mere på tlf. 33 28 70 09

STØT ONLINE ELLER PÅ GIRO

www.dyrenesbeskyttelse.dk/bidrag
eller giro: 600-3915

SMS DYR TIL 1277 eller RING 90 56 50 50

så støtter du med 100 kr.
(Det koster 100 kr. + alm. trafiktakst)

Dyrenes Beskyttelse er afhængig af økonomisk støtte fra private.

Enhver gave modtages med tak.

Alle bidrag kan trækkes fra i skat – du skal blot huske at oplyse dit cpr-nr.

Du er meget velkommen til at kontakte Dyrenes Beskyttelse, hvis du ønsker at høre mere om foreningens arbejde eller dine støttemuligheder.

DYRENE BESKYTTELSE

